

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

WORLD EXPERIENCE OF LEGAL ADJUSTING OF ADMINISTRATIVELY-JURISDICTION ACTIVITY OF ORGANS OF STATE FINANCIAL CONTROL

Петричук М.В., аспірант кафедри публічного права

Навчально-науковий інститут права Державного податкового університету

Стаття присвячена дослідженню світового досвіду правового регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності органів державного фінансового контролю. Проаналізовано основні моделі адміністративно-юрисдикційних повноважень органів державного фінансового контролю. Обґрунтовано пропозиції щодо необхідності впровадження у національну практику реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень органів державного фінансового контролю досвіду інших країн.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що вивчення різноманітних моделей адміністративно-юрисдикційних повноважень допомагає виявити оптимальні підходи до забезпечення дієвості та прозорості діяльності органів державного фінансового контролю, а також сформувати напрями вдосконалення національної системи такого контролю.

В ході виконання дослідження застосовувався структурно-функціональний та аналітичний методи дослідження. Структурно-функціональний метод наукового пізнання уявляє про світовий досвід правового регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності органів державного фінансового контролю дозволив з'ясувати характерні ознаки світових практик адміністративно-юрисдикційної діяльності органів державного фінансового контролю (далі – органів ДФК) та процесуального статусу суб'єктів державного фінансового контролю. Аналітичний метод дослідження явив собою основу для вивчення правових засад щодо правового регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності органів державного фінансового контролю відповідних зарубіжних країн та аналізу нормативно-правових актів у відповідній сфері відносин.

В результаті дослідження визначено основні особливості моделей адміністративно-юрисдикційних повноважень зарубіжних країн: 1) розмежування функцій ДФК та застосування санкцій за порушення фінансового законодавства між різними органами публічної адміністрації; 2) виокремлення адміністративних розслідувань у самостійну правову форму діяльності органів ДФК, що існує поза процесуальною формою провадження у справах про адміністративні правопорушення; 3) надання права органам ДФК проводити адміністративні розслідування як за результатами державного фінансового аудиту, так і за власною ініціативою; 4) застосування переважно дисциплінарної та кримінальної відповідальності за порушення фінансового законодавства; 5) дискреційність у застосуванні адміністративно-юрисдикційних повноважень; 6) наявність гарантованого законом швидкого та оперативного зв'язку з керівниками органів публічної адміністрації, щодо яких проводяться заходи ДФК, та правоохоронними органами; 7) організація взаємодії органів ДФК з іншими зацікавленими органами перш за все у організаційній формі з метою повного і всебічного з'ясування обставин справи; 8) можливість делегування частини повноважень недержавним суб'єктам.

Проведено авторський аналіз світової практики, який свідчить про існування різних способів визначення та реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень органів ДФК.

У статті висвітлено принципово нові пропозиції щодо необхідності впровадження у національну практику реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень органів ДФК досвіду інших країн: 1) посилити роль інституту викривачів у виявленні порушень фінансового законодавства (США, Канада); 2) запровадити особливий правовий режим інформації, отриманої з пояснень осіб під час проведення заходів ДФК (Сінгапур); 3) надати право ДАС України визначати єдині стандарти проведення фінансового аудиту юридичних осіб публічного права (США, Данія); 4) надати можливість органам ДФК використовувати під час реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень висновки недержавних аудиторів (Данія); 5) вдосконалити підходи до визначення змісту і спрямованості адміністративно-юрисдикційної діяльності ДФК на основі необхідності забезпечення першочергового виправлення виявлених недоліків у діяльності підконтрольного суб'єкта та надання рекомендацій щодо їх усунення, а також широкої поінформованості громадськості про результати заходів ДФК та наданих рекомендацій (Швеція, Швейцарія); 6) встановити гарантії швидкої та оперативної взаємодії органів ДФК з керівниками органів публічної адміністрації та правоохоронними органами (США); 7) забезпечення можливості стягнення з особи, визнаною винною у порушенні фінансового законодавства, суми нанесених державі збитків (Сінгапур).

Ключові слова: державний фінансовий контроль, адміністративно-юрисдикційна діяльність, органи державного фінансового контролю, аудит.

The article is devoted to the study of the world experience of legal regulation of administrative and jurisdictional activities of the state financial control bodies. The author analyzes the main models of administrative and jurisdictional powers of the state financial control bodies. The peculiarities of the development of the system of state financial control in foreign countries are highlighted.

The relevance of this study lies in the fact that the study of various models of administrative and jurisdictional powers helps to identify the best approaches to ensuring the effectiveness and transparency of the activities of the state financial control bodies, as well as to formulate directions for improving the national system of such control.

In the course of the study, the author used the structural-functional and analytical research methods. The structural-functional method of scientific cognition of the ideas about the world experience of legal regulation of administrative and jurisdictional activities of the state financial control bodies allowed to find out the characteristic features of world practices of administrative and jurisdictional activities of the state financial control bodies and the procedural status of the subjects of state financial control. The analytical method of research provided the basis for studying the legal framework for legal regulation of administrative and jurisdictional activities of the State financial control bodies of the relevant foreign countries and for analyzing the legal acts in the relevant area of relations.

As a result of research the basic features of models of administratively-jurisdiction plenary powers of foreign countries are certain: a) 1) differentiation of functions of SFC and application of approvals for violation of financial legislation between the different organs of public administration; 2) excretions of administrative investigations in the independent legal form of activity of organs of SFC, that exists out of judicial form of realization in matters about administrative crimes; 3) grants of right to prosecute administrative inquiries the organs of SFC both on results a state financial audit, and on own initiative; 4) applications of mainly disciplinary and criminal responsibility are for violation of financial legislation; 5) дискреційність in application of administratively-jurisdiction plenary powers; 6) presence assured by the law of rapid and operative connection with the leaders of organs of public administration, in relation to that the events of SFC are conducted, and law enforcement authorities; 7) organization of cooperation of organs of SFC with other interested organs foremost in an organizational form with the aim of the complete and all-round finding out of circumstances of business; 8) possibility of delegation of part of plenary powers to the non-state subjects.

The authorial analysis of world practice, that testifies to existence of different methods of determination and realization of administratively-jurisdiction plenary powers of SFC, is conducted.

In the article new suggestions are reflected fundamentally in relation to the necessity of introduction for national practice of realization of administratively-jurisdiction plenary powers of organs of SFC of experience of other countries: 1) to strengthen the role of institute of exposers in the exposure of violations of financial legislation(The USA, Canada); 2) to enter the special legal mode of the information got from explanations of persons during realization of events of SFC (Singapore); 3) to give a right for Government public accountant service of Ukraine to determine the only standards of realization of financial audit of legal entities of public law(The USA, Denmark); 4) to give possibility to the organs of SFC to use during realization of administratively-jurisdiction plenary powers of conclusions of non-state public accountants(Denmark); 5) to perfect going near determination of maintenance and orientation of administratively-jurisdiction activity of SFC on the basis of necessity of providing of near-term correction of the educed defects at activity of підконтрольного subject and grant of recommendations in relation to their removal, and also wide awareness of public about the results of events of SFC and given recommendations(Sweden, Switzerland); 6) to set guarantee of ambulance and operative cooperation of organs of SFC with the leaders of organs of public administration and law enforcement authorities(THE USA); 7) providing of possibility of penalty from a person, confessed guilty in violation of financial legislation, amount of the losses(Singapore) inflicted to the state.

Key words: state financial control, administrative and jurisdictional activities, state financial control bodies, audit.

Сучасний глобалізований світ характеризується значним ступенем економічної інтеграції. Все це вимагає не лише вдалого планування, однак і контролю за витрачанням державних коштів. Україна, як учасник міжнародних відносин, також повинна забезпечити впевненість міжнародним партнерам та іноземним інвесторам в ефективному та законному витрачанні коштів, наданих до державного бюджету в межах різних програм допомоги та підтримки. Зазначене зумовлює запровадження міжнародних стандартів реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень органів державного фінансового контролю та гармонізацію законодавства України із законодавством країн-членів ЄС.

Кожна країна має власну систему державного фінансового контролю, зумовлену особливостями розвитку державності та особливостями адміністративно-територіальному устрою. Відтак, при виявленні найбільш результативних систем доцільно скористатись міжнародними кредитними рейтингами та рейтингами щодо сприйняття корупції та інвестиційної привабливості.

Лідерами країн за кредитними рейтингами є Сполучені Штати Америки (далі – США), Швейцарія, Швеція, Норвегія, Сінгапур, Канада, Великобританія [16; 15]. За індексом сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index), що укладається організацією Transparency International, країнами з найбільшою довірою до публічної адміністрації у 2022 році стали: Данія, Фінляндія, Нова Зеландія, Норвегія, Сінгапур, Швейцарія [2]. До країн з найвищим рейтингом за Індексом економічної свободи увійшли: Сінгапур, Швейцарія, Тайвань, Естонія, Люксембург, Нідерланди, Данія, Швеція [2]. Сукупність цих рейтингів дозволяє уявити ефективність реалізації функції ДФК, наявність гарантій законності діяльності органів ДФК, адекватних виконуваним функціям адміністративно-юрисдикційних повноважень. Тому серед країн Європи доцільно вивчити досвід Швейцарії, Швеції, Данії. Також у межах дослідження світових практик уваги заслуговують Сінгапур, США та Канада.

Стрімкий економічний розвиток Сінгапуру зумовлює дослідницький інтерес до його національної моделі адміністративно-юрисдикційної діяльності органів ДФК.

Інституційна складова системи ДФК в Сінгапурі, як і в Україні, очолена Міністерством фінансів, що розробляє бюджет, забезпечує його виконання та контролює фінансову діяльність усіх міністерств уряду (ст. 5 Закону про фінансову дисципліну) [5].

З метою розмежування функцій та посилення ефективності ДФК законом Сінгапуру про фінансові процедури утворено дві посади з відповідними офісами – Генеральний бухгалтер та Генеральний аудитор [5]. Генеральний бухгалтер призначається Президентом й здійснює адміністрування державної системи бухгалтерського обліку, нагляд за отриманням, зберіганням, інвестуванням та виплатою державних коштів, а також придбанням та розпорядженням державною власністю (ст. 2В Закону про фінансові процедури) [5]. Генеральний аудитор так

само призначається Президентом й здійснює перевірку цільового та ефективного використання коштів державного бюджету Урядом та органами виконавчої влади, Верховним судом, судами і парламентом, а також іншими державними органами, якщо це прямо передбачено законом.

Якщо проведення державного фінансового аудиту відносно конкретного державного органу, установи, організації не передбачене законом, то такий орган може звернутися до Міністра фінансів за згодою для проведення Офісом Генерального Аудитора державного фінансового аудиту. І у випадках проведення державного фінансового аудиту в силу закону, і у випадках проведення за зверненням державного органу – стягується плата, розмір якої визначається Міністром фінансів (ст. 4) [5].

Міністр фінансів наділений правом визначати обов'язковим для проведення аудиту будь-який орган, установу, організацію будь-якої форми власності, які є розпорядниками або отримувачами бюджетних коштів, якщо вважає, що цього потребує суспільний інтерес. За проведення такого державного фінансового аудиту плата не стягується.

Щодо фізичних осіб, то заходи ДФК проводяться виключно за рішення Міністра фінансів, якщо такий аудит необхідно провести з метою забезпечення реалізації публічних інтересів (ст. 4А) [5]. Такому аудиту можуть підлягати особи, які: отримували від державних органів гранти, субсидії, позики, іншу фінансову допомогу; здійснювали постачання будь-яких товарів та/або послуг на підставі договорів, укладених з державним органом, в тому числі судом, або виступали субпідрядниками; здійснювали збір або виплату коштів для або від імені будь-якого органу виконавчої влади, суду чи парламенту.

Повноваження, надані Генеральному прокурору в силу закону згідно з ч. 6 ст. 6 Закону про фінансові процедури можуть бути делеговані не лише державним службовцям Офісу Генерального аудитора, однак й іншим уповноваженим особам за письмовим розпорядженням Генерального аудитора [5].

Ще однією країною із високим рівнем довіри до використання державних коштів згідно з міжнародними рейтингами було визнано Канаду [1].

Система ДФК Канади зосереджена на парламентському контролі за діяльністю виконавчої влади. Як і в інших країнах, в Канаді функціонує Офіс генерального аудитора Канади (ОАГ), що очолюється Генеральним аудитором Канади як спеціально уповноваженою посадовою особою парламенту [1;4].

ОАГ здійснює заходи ДФК щодо: органів виконавчої влади та державних монополій. Крім перевірки доходів та витрат, діяльність ОАГ включає також моніторинг та звітування з проблем навколишнього середовища та сталого розвитку. ОАГ проводить фінансовий аудит [4], аудит ефективності та спеціальні дослідження, тобто поглиблений аудит державних монополій, що проводиться щонайменше 1 раз на 10 років. Щодо адміністративно-юрисдикційних повноважень, то ОАГ наділено правом

доступу до будь-якої інформації та власне проведення вищевказаних заходів ДФК.

Питання видів правопорушень у сфері державних фінансів, так само як і процедура притягнення до відповідальності за їх вчинення регламентується Законом «Про захист викривачів публічних службовців» [13]. Цим законом створено окрему інституцію з розслідування порушень у публічному секторі – Уповноважений з доброчесності публічних службовців (далі – Уповноважений), діяльність якого забезпечується однойменним Офісом.

При отриманні інформації, в тому числі й від викривачів, про можливе порушення Офіс Уповноваженого проводить адміністративне розслідування, матеріали якого передаються на розгляд Трибуналу із захисту викривачів публічних службовців (далі – Трибунал). До повноважень Трибуналу віднесено розгляд справи про викрите правопорушення, за результатами якого виноситься припис керівнику органу публічної адміністрації про притягнення порушника до дисциплінарної відповідальності. Адміністративне розслідування також може бути проведено за ініціативою Генерального аудитора Канади з метою подальшого інформування Уповноваженого про наявність правопорушень і вироблення рекомендацій для усунення недоліків.

Зауважимо, що незважаючи на відсутність адміністративної відповідальності за вчинення фінансових правопорушень, модель адміністративно-юрисдикційної діяльності органів ДФК Канади є подібною до України й передбачає наявність процесуальної форми для з'ясування обставин вчиненого правопорушення та прийняття рішення щодо вини посадової особи. Виявлення та документування ознак правопорушення віднесене до компетенції ОАГ, в той час як розгляд справи – Трибуналу.

Достатньо нетрадиційну та багатокomпонентну систему ДФК запроваджено в США. По-перше, існують незалежні один від одного органи ДФК на федеральному та регіональному рівнях, по-друге на федеральному рівні також існують відокремлені органи ДФК, що мають горизонтальні координаційні зв'язки й паралельно здійснюють адміністративно-юрисдикційні повноваження.

Так, на федеральному рівні функціонує Офіс урядового контролю (Government Accountability Office; далі – GAO), який очолює Генеральний контролер. GAO забезпечує аналітичною та прогнозуною інформацією Конгрес за належного виконання його конституційних функцій, а також з метою гарантування підзвітності федерального уряду. До функцій GAO віднесено: оцінку ефективності федеральних програм, політик та діяльності федеральних органів влади; проведення управлінських та фінансових аудитів з метою встановлення ефективності та законності витрат державного бюджету; проведення адміністративних розслідувань у разі виявлення порушень; аналіз стану фінансування державної діяльності; виконання функцій органу оскарження у сфері публічних закупівель; аналіз ефективності формування та реалізації державної політики у певній сфері, надання рекомендації щодо їх покращення з огляду на оптимізацію витрат державного бюджету [9; 3].

Крім того, у США функціонує інститут Генеральних інспекторів (далі – IG). IG функціонують у федеральних органах публічної адміністрації (міністерствах, агентствах, фондах тощо), визначених ст. 401 Кодексу США [8]. Окремо в Державному казначействі створюються Офіс Генерального інспектора Казначейства та Офіс Генерального інспектора Казначейства з податкового адміністрування.

Офіси IG при федеральних органах публічної адміністрації (далі – ФОПА) створюються з метою контролю за реалізацією програм діяльності цих органів на основі принципів економії, ефективності та результативності.

До адміністративно-юрисдикційних повноважень IG віднесено: своєчасний та безперешкодний доступ до документів, записів, звітів та інших матеріалів, що відносять до програм діяльності та операцій ФОПА, віднесених до компетенції IG; проведення заходів ДФК (аудиту, інспектування) в обсязі та строки, які на думку IG є необхідними; залучення фахівців інших органів влади; витребування за рішенням суду від будь-якого органу публічної адміністрації всю інформацію, документи, звіти, відповіді, записи, рахунки, документи та інші дані на будь-якому носії (включаючи інформацію, що зберігається в електронному вигляді), а також будь-які матеріальні речі та документальні докази, необхідні для виконання функцій, покладених законом [7].

На регіональному рівні функціонує інститут державного аудитора, як штатна одиниця уряду штату, посадові обов'язки якої передбачають здійснення контролю за витратами державних коштів. Зважаючи на особливості публічного управління у США в кожному штаті існує власна назва посади державного аудитора (наприклад, контролер казни, державний аудитор тощо), процедура його призначення та коло посадових обов'язків. Так, в одних штатах державний аудитор може призначатись місцевим законодавчим органом, в іншому – обиратись виборцями.

Отже, для системи ДФК США характерний розширений перелік його об'єктів та орієнтація на попередження вчинення порушень фінансового законодавства. Незважаючи на схожість функцій ОАГ та IG, мета їх діяльності відрізняється.

Наступною державою, із значним ступенем довіри до діяльності органів публічної адміністрації та інвестиційною привабливістю було названо Швейцарську конфедерацію (далі – Швейцарія), що як і США, має дворівневу систему державного фінансового контролю: федеральну та кантонну.

Федеральне аудиторське управління Швейцарії (The Swiss Federal Audit Office; далі – ФАУ Швейцарії) є вищим органом ДФК. Незважаючи на те, що адміністративно ФАУ Швейцарії підпорядковане Міністерству фінансів, однак у своїй аудиторській діяльності керується лише Федеральною конституцією та законом [10]. ФАУ Швейцарії тісно взаємодіє із Фінансовим Комітетом (далі – ФК) Парламенту та може за дорученням останнього отримувати додатковий мандат. В той же час, керуючись принципом незалежності ФАУ може відмовитись від додаткових сфер відповідальності, якщо вважатиме, що це може зашкодити об'єктивності та неупередженості його висновків.

Основною метою ДФК у Швейцарії є виправлення недоліків та вжиття заходів за для упередження порушень на майбутнє. Саме тому велика увага у законодавстві приділена процедурам практичної реалізації рекомендацій ФАУ, прийнятих за результатами аудиту. Так, рекомендації за результатами аудиту, направляються як підконтрольному суб'єкту, так і органу, що контролює та координує його діяльність.

Ще одним органом залученим до ДФК у Швейцарії, як було вказано вище, є ФК Парламенту. Її сферою відповідальності є нагляд за виконанням державного бюджету, в тому числі видатків на державну безпеку; погодження державних кредитів; моніторинг видатків на оплату праці вищих посадових осіб виконавчої влади [12]. ФК Парламенту контролює виконання своїх рекомендацій та звітує про це у своїх щорічних звітах.

Органи ДФК Швейцарії не наділені правом застосування до особи юридичних санкцій за порушення законодавства. Ці питання віднесені до компетенції суду. Щодо дисциплінарної відповідальності, то питання притягнення до неї вирішуються керівником кожного органу публічної адміністрації, після отримання звітів та рекомендацій органів ДФК.

Наступною групою країн, система ДФК яких представляє дослідницький інтерес, є держави-члени ЄС. Власне на рівні ЄС діє Рахункова палата ЄС (European Court of Auditors (ECA)), що контролює реалізацію всіх аспектів бюджету ЄС, ефективність управління фінансами, законність доходів, видатків та витрат всіх органів, служб та агентств ЄС, Європейський інвестиційний банк та Європейський інвестиційний фонд, Європейський центральний банк; Європейських фондів розвитку.

Окрім щорічного звіту про доходи та видатки ЄС, ECA надає Європейському парламенту (ЄП) і Раді ЄС щорічний звіт (запевнення) про законність використання коштів ЄС, а також інформує про будь-які виявлені порушення [17]. ECA є колегіальним органом, не наділеним юрисдикційними функціями.

Національне аудиторське управління Данії (The Danish National Audit Office; далі – Rigsrevisionen) є самостійним державним органом, підпорядкованим Парламенту Данії, що очолює Генеральний аудитор. Здійснює ДФК за витратами та доходами органів виконавчої влади та контролює чи здійснюється розпорядження бюджетними коштами згідно з рішеннями Парламенту Данії.

Об'єктами ДФК є: всі державні рахунки, органи виконавчої влади, рахунки установ, організацій, асоціацій, фінансування яких здійснюється повністю чи частково за рахунок бюджетних коштів, рахунки інших незалежних органів влади утворених в силу закону, рахунки підприємств, у яких держава бере участь прямо чи опосередковано як партнер. Rigsrevisionen не здійснює аудит Національного банку Данії [18].

Державний фінансовий аудит проводиться згідно зі стандартами аудиту публічного сектору («Standarderne for Offentlig Revision (SOR)»), що розробляються, затверджуються та видаються Генеральним аудитором Данії. Ці стандарти застосовуються як Rigsrevisionen, так і суб'єктами приватної аудиторської діяльності. SOR базуються на Міжнародних стандартах вищих органах фінансового контролю (ISSAI), визначених Міжнародною організацією вищих органів фінансового контролю (INTOSAI).

Ще одним органом ДФК є Комітет з державних рахунків Парламенту Данії, що здійснює контроль на основі висновків державного аудиту Rigsrevisionen Данії за правильністю та ефективністю управління коштами державного бюджету. Комітет з державних рахунків є єдиним державним органом, що може зобов'язати Rigsrevisionen провести аудит певної сфери. Правовий статус є Комітет з державних рахунків Парламенту Данії визначено Конституцією.

Національна аудиторська служба Швеції (Riksrevisionens), як і в Данії, є органом парламентського контролю за державними фінансами, однак володіє більш широкими повноваженнями щодо контролю. Так, Riksrevisionens проводить державний аудит: уряду, судів, всіх міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів; апарату та служб парламенту; Королівського дому; компаній, що перебувають у власності держави або з понад 50% державної власності; трастові та страхові фонди, що утворені або перебувають повністю чи частково в управлінні органів державної влади, Національний банк [17]. Однак Riksrevisionens не здійснює

перевірку державних пенсійних фондів. Riksrevisionens є підзвітним та підконтрольним Парламенту. Саме останній визначає обсяг та напрями і аудиторської діяльності Riksrevisionens, оцінює ефективність його діяльності та щорічно призначає зовнішнього аудитора для перевірки. У разі виявлення недоліків, Riksrevisionens повинен провести консультацію з суб'єктом аудиту під час процесу аудиту. Однак не залежно від отриманих коментарів стосовно виявлених недоліків, останні відображаються в аудиторському звіті. Для виконання своєї роботи Riksrevisionens має право доступу до всієї необхідної інформації.

Отже, у країнах ЄС органи ДФК наділені обмеженим обсягом адміністративно-юрисдикційних повноважень, основна мета їх діяльності – виявити недоліки у застосуванні фінансового законодавства, ефективності витрачання бюджетних коштів на надати рекомендації щодо їх усунення. За значні порушення застосовується кримінальна відповідальність, за інші види порушень – дисциплінарна. Приділяється значна увага зрозумілості висновків фінансового аудиту та аудиту ефективності для громадськості. Порівняно з США, Канадою та Сінгапуром, органи ДФК країн-членів ЄС є скоріш державними аудиторами, ніж органами влади, що володіють юрисдикційними повноваженнями.

А тому, аналіз світової практики свідчить про існування різних способів визначення та реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень ДФК. Вибір оптимальної моделі адміністративно-юрисдикційних повноважень ДФК для України повинен здійснюватися з урахуванням усіх особливостей сучасного етапу розвитку державності, адміністративно-територіального устрою, децентралізації, реформи національного законодавства та необхідності виконання міжнародних зобов'язань. Такими основними особливостями моделей адміністративно-юрисдикційних повноважень зарубіжних країн є: 1) розмежування функцій ДФК та застосування санкцій за порушення фінансового законодавства між різними органами публічної адміністрації; 2) виокремлення адміністративних розслідувань у самостійну правову форму діяльності органів ДФК, що існує поза процесуальною формою провадження у справах про адміністративні правопорушення; 3) надання права органам ДФК проводити адміністративні розслідування як за результатами державного фінансового аудиту, так і за власною ініціативою; 4) застосування переважно дисциплінарної та кримінальної відповідальності за порушення фінансового законодавства; 5) дискреційність у застосуванні адміністративно-юрисдикційних повноважень; 6) наявність гарантованого законом швидкого та оперативного зв'язку з керівниками органів публічної адміністрації, щодо яких проводяться заходи ДФК, та правоохоронними органами; 7) організація взаємодії органів ДФК з іншими зацікавленими органами перш за все у організаційній формі з метою повного і всебічного з'ясування обставин справи; 8) можливість делегування частини повноважень недержавним суб'єктам.

У ході проведеного дослідження перспективним є подальше вивчення світового досвіду правового регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності органів державного фінансового контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Auditor General Act : R.S.C., 1985, c. A-17/ URL : <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/a-17/page-1.html#h-7058> (дата звернення 12.12.2023).
2. Corruption perceptions index. URL : <https://www.transparency.org/en/cpi/2022> (дата звернення 08.12.2023).
3. Evaluating programs and activities of the United States Government : 31 U.S. Code § 717. URL : <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/31/717> (дата звернення 02.12.2023).
4. Financial Administration Act : R.S.C., 1985, c. F-11. URL : <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/F-11/> (дата звернення 11.12.2023).
5. Financial Procedure Act. URL : <https://sso.agc.gov.sg/Act-Rev/109/Published?DocDate=20120331&ProvIds=P11A-#pr2A-> (дата звернення 03.12.2023).
6. Index of economic freedom 2023. URL : <https://www.heritage.org/index/> (дата звернення 01.12.2023).
7. Inspector general act of 1978 : 5a U.S. Code Compiled Act 95-452. URL : <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/5a/compiledact-95-452> (дата звернення 01.12.2023).

8. Inspectors general : 5 U.S. Code chapter 4. URL : <https://uscode.house.gov/view.xhtml?req=granuleid%3AUSC-prelim-title5-chapter4&saved=%7CZ3JhbnVsZWlkOIVTQy1wcmVsaW0tdGI0bGU1LXNlY3Rpb240MDE%3D%7C%7C0%7Cfalse%7Cprelim&edition=prelim> (дата звернення 13.12.2023).
9. Investigating the use of public money : 31 U.S. Code § 712. URL : <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/31/712> (дата звернення 02.12.2023).
10. On the Swiss Federal Audit Office : Federal Act of the Federal Assembly of the Swiss Confederation of 28 June 1967. URL : https://www.efk.admin.ch/images/stories/efk_dokumente/gesetz/FKG_2018_e.pdf (дата звернення 11.12.2023).
11. Penal Code 1871. URL : <https://sso.agc.gov.sg/Act/PC1871?Provlds=pr177-#pr177-> (дата звернення 10.12.2023).
12. Principes d'action de la Délégation des finances des Chambres fédérales. URL: <https://www.parlament.ch/centers/documents/fr/handlungsgrundsaeetze-finanzdelegation-f.pdf> (дата звернення 11.12.2023).
13. Public Servants Disclosure Protection Act. : S.C. 2005, c. 46. URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/P-31.9/FullText.html> (дата звернення 12.12.2023).
14. Research & Analytics. URL : <https://www.fitchratings.com/research-analytics> (дата звернення 08.12.2023).
15. Research and Insights. URL : <https://www.moody's.com/> (дата звернення 08.12.2023).
16. S&P Global Ratings. URL : <https://www.spglobal.com/ratings/en/research-insights/credit-conditions> (дата звернення 08.12.2023).
17. Supreme audit institutions in the EU and its member states – an overview. URL : <https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/en/#-1> (дата звернення 29.11.2023).
18. The Auditor General Act : Consolidated Act no. 101 of 19 January 2012. URL : <https://uk.rigsrevisionen.dk/our-work/legislative-framework/the-auditor-general-act> (дата звернення 09.12.2023).